МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЛЬВІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
ІНСТИТУТ ГУМАНІТАРНИХ ТА СОЦІАЛЬНИХ НАУК

КАФЕДРА ІНОЗЕМНИХ МОВ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор
Інституту гуманітарних та
соціальних наук

Турчин Я.Б.
“___” _____ 2016 р.

ПРОГРАМА
ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ З ІНОЗЕНОЇ МОВИ
ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ТРЕТЬОГО РІВНЯ
ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ

Програму розглянуто й ухвалено
на засіданні кафедри ІМ ІГСН
Протокол № 09 від “17” травня 2016 року

Львів – 2016

Укладачі програми:

д.пед.н., проф. Мукан Н.В. _____

к.філол.н., доц. Байбакова І.М. _____

ст. викл. Лучит Л.В. _____

І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Вступне випробування з іноземних мов (англійської, німецької, французької) для здобувачів вищої освіти третього рівня освітньо-наукової програми доктора філософії має на меті визначення рівня підготовки вступників з іноземної мови та подальше спрямування навчання іноземній мові за освітньо-науковою програмою доктора філософії з огляду на актуальність інтеграції освітньої системи України у європейський та світовий освітній простір та потребу в підвищенні рівня знань з іноземних мов і навичок активної роботи з міжнародними базами наукової інформації майбутніх докторів філософії. Програма вступного випробування засвідчує перехід від навчання володінню іноземною мовою до її практичного застосування та використання її як засобу отримання й обміну необхідною інформацією.

У програмі відображено конкретні характеристики рівнів практичного володіння іноземною мовою та визначено мінімум навчального матеріалу для розвитку передбачених навичок та умінь мовленнєвої діяльності.

Практичне володіння іноземною мовою передбачає демонстрування високого рівня сформованості функціональної, мовної та мовленнєвої компетенцій і має відповідати рівню знання іноземної мови – В2 згідно з «Загальноєвропейськими рекомендаціями з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання» (2003 р.).

Під функціональною компетенцією слід розуміти володіння іноземною мовою для академічних цілей, а саме: вміння читати наукові тексти (першоджерела), анотувати та реферувати їх; слухати та конспектувати лекції; готувати та проводити презентації й семінари.

Відповідно до мовної компетенції передбачається володіння вступником орфографічними, орфоепічними, лексичними, фонетичними, граматичними та стилістичними нормами сучасної іноземної мови.

Мовленнєва компетенція охоплює рецептивні та продуктивні навички і вміння. Вступник на освітньо-наукову програму підготовки доктора філософії повинен брати участь в усному спілкуванні іноземною мовою в обсязі матеріалу, передбаченого програмою.

ІІ. ВИМОГИ ДО МОВЛЕННЄВОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ

Складовими мовленнєвої компетенції є рецептивні та продуктивні вміння й навички.

До рецептивних умінь і навичок належать читання та аудіювання.

Читання

Вступник повинен вміти:

– виконувати різні види робіт з оригінальною літературою з фаху відповідно до визначених завдань, що полягають у розумінні змісту й отриманні різноманітної інформації з оригінального джерела, що прочитано;

– читати й розуміти тексти загальнонаукового та професійно-орієнтованого характеру;

– володіти всіма видами читання (вивчаючим, ознайомлювальним, переглядовим, пошуковим);
– читати без словника зі швидкістю 500-550 друкованих знаків за хвилину (обсяг матеріалу для одноразового контролю – 900 друкованих знаків);
– читати за допомогою галузевого словника зі швидкістю не менш, ніж 300 друкованих знаків за хвилину (обсяг матеріалу для одноразового контролю не менш, ніж 1200 – 1500 друкованих знаків за одну академічну годину);
– робити висновки й умовиводи на основі обробки отриманої інформації.

Аудіювання

Під час аудіювання вступник на освітньо-наукову програму підготовки доктора філософії повинен розуміти:
– запитання екзаменаторів;
– короткі висловлювання й коментарі екзаменаторів;
– пожвавлену розмову носіїв мови;
– повідомлення й оголошення на конкретні та абстрактні теми з використанням нормативного мовлення;
– нормативне мовлення, яке здебільшого використовується в суспільному, професійному або академічному житті, визначати погляди і ставлення мовця так само добре, як і зміст інформації;
– інформацію із засобів масової інформації про суспільно-політичне життя країни.

До продуктивних умінь і навичок належать говоріння, письмо та переклад.

Говоріння

Монологічне мовлення

За допомогою монологічного мовлення вступник на освітньо-наукову програму підготовки доктора філософії повинен:
– вміти представляти себе;
– володіти мовленнєвим етикетом повсякденного й професійного спілкування;
– володіти всіма видами монологічного мовлення (інформування, пояснення, уточнення тощо);
– вміти представляти презентації;
– вміти робити коротке непідготовлене повідомлення на запропоновану тему;
– вміти виступати на конференціях з доповідями та повідомленнями.

Діалогічне мовлення

За допомогою діалогічного мовлення вступник на освітньо-наукову програму підготовки доктора філософії повинен вміти:
– починати бесіду, вести та завершувати її;
– вести бесіду, демонструючи елементи розпитування, пояснення, висловлення власної думки тощо;
– вміти встановлювати контакти у ситуаціях повсякденного, професійного та наукового спілкування (контакти по телефону, обмін інформацією / дискусія / диспут у ході семінарів, конференцій тощо).

Письмо

Вступник на освітньо-наукову програму підготовки доктора філософії повинен вміти реалізовувати на письмі комунікативні наміри:

– писати зрозумілі, детальні тексти на низку знайомих тем у межах своєї сфери інтересів, узагальнюючи й оцінюючи інформацію та аргументи на основі використання певної кількості джерел;

– писати чіткі, детальні описи дійсних або уявних подій чи вражень, виділяючи зв'язки між думками у вигляді чіткого зв'язного тексту і дотримуючись прийнятих умовностей відповідного жанру;

– писати твір з послідовно розгорнутою аргументацією, належним чином підкреслюючи значущі думки;

– продукувати чітке, змістовне, об'ємне писемне мовлення з належним послідовним плануванням та розбивкою на абзаци;

– писати анотації;

– писати тези / доповіді;

– використовувати правила написання слів та пунктуації, проте допускаються незначні помилки, спричинені впливом рідної мови;

– фіксувати потрібну інформацію в ході спілкування / аудіювання.

Переклад

Під час перекладу вступник на освітньо-наукову програму підготовки доктора філософії повинен вміти:

– працювати з двомовним та одномовним словниками;

– вибрати з двомовного словника відповідні українські або іншомовні еквіваленти;

– давати адекватний переклад на основі розпізнавання синтаксичної структури речення.

ІІІ. ХАРАКТЕР НАВЧАЛЬНОГО МОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Правила читання

Для розвитку навичок і вмінь читання вступник на освітньо-наукову програму підготовки доктора філософії у галузі орфоепії повинен володіти на рівні автоматизму вимовою всіх звуків іноземної мови до міри, що забезпечує можливість розуміння промовленого тексту.

Вступник на освітньо-наукову програму підготовки доктора філософії повинен також володіти автоматизмом паузації на основі синтагматичного ділення речення, зв'язністю сприйняття і відтворення синтагм, основними інтонаційними контурами.

Граматичний мінімум

Вступник на освітньо-наукову програму підготовки доктора філософії повинен володіти знаннями про:

– ***структуру речення*** в англійській мові у порівнянні зі структурою речення в рідній мові;

– розповідне, питальне та заперечне речення; типи питань.

– ***дієслово*** (допоміжні, питальні та смислові дієслова; спосіб (дійсний, умовний, наказовий); система часів; активний і пасивний стан; особливості використання і перекладу пасивного стану; узгодження часів; емфатичні

конструкції; функції дієслів: to be, to have, to do, will, should, would; функції дієслів із закінченням –ing, –ed);

– ***іменник*** (утворення множини; присвійний відмінок; артикль);

– ***займенник*** (загальні відмінності) (особові, присвійні, вказівні займенники; неозначені займенники some, any; заперечний займенник no; кількісні займенники many, any, few; неозначено-особовий займенник one та три його функції; підсилювальні і зворотні займенники);

– ***прикметник і прислівник*** (ступені порівняння);

– ***числівник*** (кількісні та порядкові числівники; дріб; читання формул, хронологічних дат, позначень часу);

– ***підрядні речення та їхні ознаки*** (додаткові, означальні, умовні; ознаки сполучникового і безсполучникового підпорядкування; ознаки речень, що виділяють: ознаки часових форм дієслів в Present, Past, Future Simple; Present, Past Continuous; Present, Past Perfect активного і пасивного стану, їхні значення; шляхи перекладу пасивного стану;

– ***безособові форми дієслів*** та їхні ознаки (ознаки простих форм інфінітиву, герундію, прислівників I і II в реченні і значення цих форм; розрізнення граматичної омонімії;

– ***безособові форми дієслова***, їхні ознаки і значення (інфінітив; складні інфінітивні форми і їх співвідношення з формою присудку; ознаки інфінітива в функції правого визначення і його значення; ввідні дієслова (see, hear, know, want...) як ознаки тричленної дієслівної конструкції з інфінітивом і її значення; ввідний елемент (is said, is known, seem ...) як ознака суб'єктного інфінітивного звороту (He is said to arrive soon) і його значення; ознаки модальності to be + Infinitive, to have + Infinitive, should + Infinitive; модальні дієслова з перфектним інфінітивом;

– найуживаніші ***суфікси, префікси*** англійської мови наукової літератури та їхні значення; основні суфікси іменників, прикметників, дієслів, прислівників; мінімум для оволодіння читанням передбачає подальшу автоматизацію вказаних явищ;

– основні випадки виразу модальності і використання форм умовного способу підмови даного фаху.

Лексичний мінімум

Лексичний мінімум має складати не менш ніж 2500 слів і словосполучень, включаючи загальнонаукову і спеціальну лексику, що відповідає галузі знань та обслуговує тематику відповідно до Програми «Іноземна мова за професійним спрямуванням» для освітньо-кваліфікаційних рівнів бакалавр і магістр.

До цього мінімуму належить загальновживана термінологічна лексика з фаху, а також так званий потенційний словник, який має бути сформований у процесі навчання у вищому навчальному закладі і який складається з:

– інтернаціональних слів;

– відтворюваних похідних та складних слів, утворених із знайомих морфем на основі вивчених словотворчих моделей.

Для роботи з літературою за фахом вступник на освітньо-наукову програму підготовки доктора філософії повинен знати найбільш вживані фразеологізми, скорочення і позначки, прийняті в цій літературі.

Усне мовлення

Граматичний мінімум

Для ефективного використання умінь і навичок усного мовлення, необхідними є знання, що охоплюють граматичний мінімум для:

– висловлення думки в простому розповідному реченні (ствердження і заперечення); постановки загальних і спеціальних запитань, використовуючи для цього структури як особових, так і безособових речень, у тому числі з модальними дієсловами can, may, must;

– висловлення спонуки за допомогою спонукального способу, а також конструкції з дієсловом let;

– використання для опису конструкції There is (There are). Ці граматичні структури мають відтворюватися у мовленні на рівні автоматизму.

Для вираження думки в мовленні вступник на освітньо-наукову програму підготовки доктора філософії повинен володіти навичками використання артиклів, створення форм множини та однини іменників, безприйменникового та прийменникового виразу граматичних стосунків, використання основи іменника в якості означення, створення ступенів порівняння прикметників і прислівників, створення порядкових числівників, форм особових присвійних займенників, форм Present, Past, Future Simple; Present Continuous, Present Perfect Active; Past Simple Passive.

Розвиток навичок аудіювання передбачає оволодіння також формами пасивного стану в Present Simple, інфінітивом у функції обставини, простою формою герундія, сполучниковими підрядними реченнями. Передбачається також оволодіння підрядними реченнями додатку, означення, обставин та умов дійсного способу.

Навчальні мовні ситуації, у яких використовується лексичний і граматичний матеріал, групуються відповідно до тематики, що вивчається, і зв’язані з темою “Спеціальність вступника” і проблемами, що висвітлені в текстах для читання.

Активний лексичний мінімум

Активний лексичний мінімум має складати не менш ніж 1200 слів і словосполучень.

IV. СТРУКТУРА ВСТУПНОГО ІСПИТУ

1. Виконання лексико-граматичного тесту, що забезпечує можливість оцінювання знання лексики, граматики. Час виконання – 1 год. Оцінюється – 40 балів.

2. Читання без словника оригінального тексту з фаху з передачею змісту у формі переказу іноземною мовою. Темп читання не менш ніж 400 друкованих знаків за хвилину. Обсяг тексту не менш ніж 900 друкованих знаків. Час виконання – 30 хв. Оцінюється – 30 балів. (**ПРИМІТКА: вступники приносять з собою на іспит книгу з фаху обсягом не менше 50 сторінок**).

3. Бесіда іноземною мовою згідно з тематикою, передбаченою програмою (20-25 речень). Час виконання – 15 хв. Оцінюється – 30 балів.

V. ЗМІСТ ВСТУПНОГО ІСПИТУ

Вступне випробування з іноземної мови для вступників на освітньо-наукову програму підготовки доктора філософії передбачає декілька частин і містить низку завдань різних рівнів складності, спрямованих на перевірку рівня сформованості мовленнєвої та мовної компетенцій.

Частина І. Мовленнєва компетенція

Блок 1. Письмо.

Тестові лексико-граматичні завдання, що пропонуються вступникам на освітньо-наукову програму підготовки доктора філософії і охоплюють знання лексики, граматики.

Блок 2. Читання.

Читання без словника оригінального тексту з фаху з передачею змісту у формі переказу іноземною мовою. Темп читання не менш ніж 400 друкованих знаків за хвилину. Обсяг тексту не менш ніж 900 друкованих знаків.

Частина ІІ. Мовна компетенція

Блок 3. Бесіда.

Метою бесіди є перевірка рівня сформованості вмінь монологічного та діалогічного мовлення з урахуванням перевірки рівня сформованості лексичної та граматичної компетенцій, а саме здатність конструювати граматично правильні форми, використовуючи лексичні одиниці, які відповідають ситуації спілкування.

Бесіда іноземною мовою згідно з ***тематикою,*** передбаченою програмою:

– Національний університет «Львівська політехніка»
– Моя спеціальність
– Науково-дослідна робота здобувача вищої освіти
– На науковій конференції
– Відомі вчені та діячі культури України
– Роль іноземних мов у науково-дослідній роботі
– Використання комп'ютерних технологій у науково-дослідній роботі
– Використання ресурсів мережі «Інтернет» у науково-дослідній роботі: веб-сторінок, тематичних форумів, веб- та ірк-чатів, скайп-конференцій, електронного листування і сайтів соціальних мереж.
– Професійна етика
– Професійні перспективи та професійний розвиток фахівця.

Рекомендовані запитання для співбесіди:

1. Яка тема Вашого майбутнього дисертаційного дослідження?
2. Чим зумовлений вибір теми Вашого майбутнього дисертаційного дослідження?
3. Чи маєте Ви публікації у фахових виданнях? Назвіть їх.
4. Чи брали Ви участь у науково-дослідній роботі до вступу на освітньо-наукову програму підготовки доктора філософії?
5. У яких науково-практичних конференціях Ви брали участь?

6. Яка тема Вашої магістерської роботи? У чому полягає її теоретичне та практичне значення?
7. Які методи дослідження Ви використовували під час підготовки магістерської роботи?
8. Якими знаннями, вміннями, навичками Ви оволоділи під час навчання в Національному університеті «Львівська політехніка»?
9. У якій установі / організації Ви працюєте чи навчаєтесь? Що входить до Ваших (посадових) обов'язків?
10. Якими Ви бачите Ваші професійні перспективи?

VI. ФОРМИ КОНТРОЛЮ

1. Перевірка виконання письмового лексико-граматичного тесту, що охоплює знання лексики, граматики.
2. Усний контроль мовленнєвих навичок вступників на основі реферативного переказу іншомовного тексту іноземною мовою (без словника) та бесіди за змістом прочитаного тексту (запитання – відповіді).
3. Співбесіда в межах визначеної тематики.

VII. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Знання кожного вступника на освітньо-наукову програму підготовки доктора філософії оцінюються за сумою балів трьох питань екзаменаційного білета.

Оцінка **відмінно (88-100 балів)**: виконання лексико-граматичного тесту без помилок, допускаються незначні неточності (*max 40 балів*); правильне розуміння іншомовного тексту з фаху і переказ його змісту (*max 30 балів*); представлення усного повідомлення на одну з вивчених тем (20-25 речень) у природному розмовному темпі (допускаються недоліки вимови та лексико-граматичні помилки, які не повинні впливати на розуміння змісту повідомлення); спроможність вести бесіду в межах програмної тематики (*max 30 балів*).

Оцінка **добре (71-87 балів)**: виконання лексико-граматичного тесту з мінімальною кількістю помилок (*max 36 балів*); розуміння іншомовного тексту з фаху і переказ його змісту з незначними помилками (*max 25 балів*); представлення усного повідомлення на одну з вивчених тем (15-19 речень) у середньому темпі (недоліки вимови та лексико-граматичні помилки не повинні впливати на розуміння загального змісту повідомлення); адекватна реакція на запитання викладача за темою повідомлення (*max 26 балів*).

Оцінка **задовільно (50-70 балів)**: виконання лексико-граматичного тесту із значною кількістю помилок (*max 25 балів*); недостатнє розуміння іншомовного тексту з фаху і переказ його змісту з помилками (*max 22 бали*); представлення усного повідомлення на одну з вивчених тем (не менше 14

речень) у повільному темпі (присутність суттєвих помилок у вимові, лексиці та граматиці) (*max 23 бали*).

Оцінка **незадовільно (0-49 балів)**: виставляється в разі невиконання вимог до рівня знань, який відповідає оцінці **задовільно**: виконання лексико-граматичного тесту (*max 19 балів*); читання без словника оригінального фахового тексту з переданням змісту у формі переказу іноземною мовою (*max 15 балів*); представлення усного повідомлення на одну з вивчених тем (*max 15 балів*).